

Quan la política frena el mecenatge

És un mantra habitual que s'exigeixi a la classe política que la legislació s'adeqüi als nous temps, que les noves lleis prevegin aspectes, fins ahir inèdits, d'una societat que va evolucionant. Fins aquí crec que tots estariem majoritàriament d'acord. Quan parlem de la filantropia, llavors, sembla que el temps s'hagi aturat o, si més no, que no evolucioni. I ens referim a inversions en educació, en solidaritat, en recerca científica o cultural que, sens dubte, reporten un considerable benefici a la societat. El mecenatge representa una manera de donar espai a la solidaritat de la ciutadania, i la llei de mecenatge és la manera de canalitzar aquest compromís i el reconeixement institucional del valor d'aquestes accions.

No obstant això, el marc legal que regeix l'activitat filantròpica ha quedat obsolet. La llei de mecenatge vigent (2002) ha d'adaptar-se a l'entorn social i econòmic actual, en el qual apareixen nous models de finançament social, noves maneres de relacionar-se entre entitats no lucratives i empreses, nous models de col·laboració en projectes d'interès general o més demanda de transparència.

Els incentius ajuden a augmentar els donatius i el nombre de donants. L'última reforma fiscal del mecenatge a Espanya va tenir lloc el 2014 i va incloure un substancial increment de la deducció dels primers 150 € donats a les causes socials. Resultat? L'import total donat per persones físiques només en

El marc legal que regeix l'activitat filantròpica ha quedat obsolet. La llei de mecenatge vigent (2002) ha d'adaptar-se a l'actualitat

EUGÈNIA BIATO

PRESIDENTA DE LA COORDINADORA CATALANA DE FUNDACIONS (CCF)

concepte de donatius i altres aportacions va ser de 1.350 milions el 2016, quan el 2015 van ser 975 milions d'euros. Així doncs, la reforma fiscal de l'any 2014 va suposar un increment del 37,5% en donacions i aportacions de persones físiques a les causes d'interès general de les entitats sense ànim de lucre. Aquesta tendència positiva també ha tingut reflex en el nombre de donants, que s'ha multiplicat gairebé per 3 i ha passat d'1,3 milions el 2003 a 3,8 milions el 2019.

Però molts continuen preguntant-se per què l'Estat no segueix apostant per mesures que incentivin el mecenatge. Les últimes anàlisis fetes sobre la base de les dades de la mateixa Agència Tributària i recollides per l'Airef (Autoritat Independent de Responsabilitat Fiscal) assenyalen que el cost fiscal per a l'administració tributària dels incentius a les donacions s'estima en quasi 700 milions d'euros el 2020 enfront dels més de 15.000 milions de despesa en fins d'interès general que realitza el tercer sector. En aquest sentit, és profundament miop considerar els incentius a les donacions com a despeses, si són una manera de finançar els fins d'interès general que reforcen i complementen l'estat del benestar, fomenten la solidaritat i la cohesió social i enforteixen la societat civil.

Els indicadors ens assenyalen que estem en un període econòmic i social incert i d'igual forma podríem dir que hi ha un consens generalitzat que s'ha d'ajudar les entitats que complementen l'estat del benestar, la igualtat, la ciència, l'educació, la cultura o la salut en el marc d'un esperit de col·laboració públicoprivada. Les fundacions desenvolupen la seva activitat sota les estrictes regulacions, entre d'altres, que estableix la llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense fins lucratiu i dels incentius fiscals al mecenatge, i que sembla que ara es pretén modificar al Congrés de Diputats. El president del govern, Pedro Sánchez, va anunciar en el debat sobre l'estat de la nació del juliol la modificació d'aquesta llei, però els terminis s'allarguen tot i que hi ha una proposta de llei que va ser admesa a tràmit per una àmplia majoria de l'arc parlamentari. El sector, en el seu diàleg amb els grups parlamentaris, ha constatat que el mecenatge admet diferents visions compatibles perquè, en definitiva, deixa en mans dels ciutadans la forma i els fins amb els quals vol contribuir.

No podem esperar més. Ha arribat el moment de posar-nos en sintonia amb els països més avançats a l'hora d'incentivar la filantropia, com França, Alemanya, Itàlia o el Regne Unit. Cal evitar que els temps que condicionen la política suposin un fre a la generositat de les persones, i adaptar, d'una vegada per totes, un marc legal que afavoreixi el desenvolupament de la filantropia a tot l'Estat.

És miop considerar els incentius a les donacions com a despeses, si són una manera de finançar els fins d'interès general

Rishi Sunak, Joan Mascaró Fornés

SEBASTIÀ ALZAMORA

ESCRITOR

Com a practicant de l'hinduisme, Rishi Sunak va jurar el càrrec de primer ministre del Regne Unit damunt el *Bhagavad Gita*, un dels textos fonamentals d'aquesta religió. El fet és evidentment significatiu com a avanç en termes de diversitat (un hindú de pell fosca governa per primera vegada damunt els anglosaxons pàl·lids, rossos i protestants), i també es pot entendre com un bon auguri, o si més no una expressió de bons desitjos, per al mandat del nou primer ministre. El *Bhagavad Gita* és un poema èpic de 700 versos que forma part del *Mahabharata*, i té com a protagonistes el príncep Arjuna i el déu Krixna: l'argument és que el príncep sent dubtes abans d'entrar en batalla, i el déu l'aconsella i li il·lumina perquè es decideixi, i perquè tingui èxit en el combat. Més enllà d'aquesta sinopsi, però, el poema conté els preceptes ètics i morals que sustenten el pensament del ioga, el védic i el tântric, i és llegit com un manual de normes encaminades no tan sols al bon govern de la cosa pública, sinó també al de la vida particular de cadascú. Cadascun dels consells de Krixna a Arjuna es poden llegir com a il·luminacions, com a punts de llum que ens guien cap a la rectitud moral i l'equilibri espiritual. Com llànties de foc, hauria dit Joan Mascaró Fornés.

I és que és ben probable que Sunak hagi llegit el *Bhagavad Gita* en la traducció que en va fer Joan Mascaró Fornés. Filòleg, orientalista i místic, Mascaró va ser un mallorquí (de Santa Margalida, com el banquer i contrabandista Joan March) que es va exiliar a causa de la Guerra Civil i el franquisme a Anglaterra. Allà va ser professor a Cambridge, i des d'allà va traduir els grans textos de l'hinduisme del sànscrit a l'anglès (el *Bhagavad Gita* i els *Upanishad*), i encara, del pali, els *Dhammapada*; ja existien traduccions d'aquests textos a la llengua anglesa, però les de Mascaró –elogiades pel poeta Rabindranath Tagore, premi Nobel– van esdevenir de referència. La del *Bhagavad Gita*, a més (publicada per primera vegada el 1962, després de cinquanta anys de lectura i estudi per part de Mascaró), es va convertir en un èxit, i encara avui l'editorial Penguin li manté en constant reedició a la seva col·lecció de clàssics. Com a anècdota que sempre fa gràcia, cal consignar que la traducció del *Gita* li va procurar a Mascaró l'admiració i l'amistat dels Beatles, en especial de George Harrison. L'única cançó dels Beatles que està dedicada a algú és *The inner light*, composta per Harrison i dedicada a Mascaró.

El *Bhagavad Gita* és un diàleg entre un déu i un home interrogant-se per la manera d'assolir la justícia i la victòria del bé damunt el mal. Sunak és un *brexiter* multimilionari, partidari de les polítiques migratòries dures. No sembla un bon començament, però almenys s'encomana al *Gita*, un text associat a la netedat d'esperit i la claredat de pensament. Si vol seguir per aquest camí, des d'aquí li recomanariem *Llànties de foc* i *La creació de la fe*, dos grans llibres de Joan Mascaró Fornés que trobarà fàcilment publicats en la seva versió original en anglès.

DE FITA FIT

La justícia iraniana processa 516 persones per participar en les protestes contra el règim

JORDI DURÓ